בפירוש אמר מר לא סבירא ליה להא דשמואל. דקאמר לעיל חיישין שמא נתרצה[ב] לרשעון ופירש בקונטרס דהיינו רבינא דלא סבר לדשמואל ואע"ג דקאמר רבינא אפי' למ"ד דחיישין שמא נתרצה האב לא נחו משום דס"ל הכי אלא לרווחא דמילתא נקטיה ופסק רב אלפס ובשאלתות[ג] דרב אחאי דהילכתא כרבינא דהוא בתראה[א] וסוף הוראה היה[ד] ורבה בר שימי נמי סבר כוותיה ולא חיישינן שמא נתרצה האב ואין צריך לא גט ולא מיאון[ב] ואפי' שידכו ואע"ג דמתמה גמרא לעיל (דף מד:) ואע"ג דשידכו מיהו איכא דאמרי אינו סובר כן וא"כ אין צריך לדחוק ולפרש מה שפי' ר"י לעיל[ה] אפילו מיאון אינה צריכה דוקא היכא דלא שידכו לאיכא למימר כמו שפי' בקונטרס ומיירי אפילו שידכו ואי משום דמתמה גמרא ואע"ג דשידכו איכא למימר דמאיכא דאמרי ואילך אית ליה סברא אחרת ומסתמא זו היא דאפילו בשידכו אינה צריכה מיאון שהרי כמו כן קאמר רבינא ועוד פסק בשאלתות דרב אחאי בקטנה שהלך אביה למדינת הים שהיא יכולה להתקדש מדרבנן[ג] כדין יתומה דאין לה אב דתקנו רבנן קידושין משום הפקר[ו] וזו שהלך אביה למד"ה הרי היא כיתומה משום הפקר וה"ר מנחם מיונ"י אינו מודה בדבר ומעשה אירע באחד שהלך לארץ רחוקה ולו בת קטנה ונתקדשה הבת ואסר ה"ר מנחם מיונ"י לקיימה ואמר חיישינן שמא יקדשנה אביה לאיש אחר במקום שהוא ונמצא בא זה עליה באיסור אשת איש ושלא לו רבינו תם לדבריך[ז] אם מת האב במד"ה היא תאסר לכל אדם לעולם שמא קידשה אביה במדינת הים ואין אנו יודעים למי והשיב רבינו מנחם דלהא לא חיישינן שמא יקדש אמרי'[ד] שמא קידש לא אמרינן דכי האי גוונא אמר פרק כל הגט (גיטין דף כח:) לשמא מת לא חיישי' לשמא ימות תנאי היא וקי"ל כרבי יוסי דפליג עליה דר"מ דאמר חיישינן לשמא ימות דר"מ ור' יוסי הלכה כר' יוסי[ז] [ח]ועל זה אמר ר"ת דהשתא דאתית להכי אף כשהיא קטנה מותרת דכיון דלא חיישי' שמא קידש א"כ היא מותרת לעולם דכל שעה ושעה יש לנו לומר דעדיין לא קידש ואפי' חיישת שמא יקדש הואיל וכל שעה יש לומר עדיין לא קידש מותרת היא אלא ולא דמי לשמא ימות דהתם מיירי שאסר את אשתו בתרומה כשהגבו חל שעה אחת לפני מיתתו[ה] ואיכא למימר דמיד ימות נמצא כל שעה אסורה לאכול בתרומה דאיכא למימר דמיד ימות אבל הכא דאינה אסורה עד שיטולו הקידושין שקידש אביה שם כל שעה איכא למימר עדיין לא חלו הקידושין כדפי' והביא ר"ת ראיה מהלכות גדולות שפירש בהלכות קידושין קטנה דאיתא לאבוה במדינת הים ונתפיסבתא אמה שאלתא הדא מלתא קמיה דרבנן ואמרו שפיר עבדת אמה דיישואין תקינו לקטנה אם איתיה לאב מקדשה קידושין מן התורה ואי ליתיה מינסבא בתיקון חכמים ולכי גדלה גדלי נישואין בהדה ולכי אתי אב לא צריך לקדשה: **ונמצאת** זרה **למפרע**. נראה דזרה דנקט לא קאמר שתהא זרה דאורייתא שהרי מן התורה ארוסה אוכלת בתרומה אלא זרה דרבנן קאמר ואע"ג דלא שייך הכא לא משום שמא יזנו[ט] דכיון דנכנסת לחופה דוכתא מייחד לה[י] אפ"ה לא מילקו חכמים בין ארוסה לאלמנה לומר כיון שאין חופה חופה גמורה שהאב יכול לאמתוי לא פלוג רבנן בין זו ללא נכנסה לחופה כלל: **הוה עובדא וחש לה רב להא דרב אסי.** נראה דהלכה כרב אסי דהא הדר ביה רב אף ר"ת פסק הילכתא כרב אסי הרי רב אסי היה תלמידו ובכל מקום שהרב והתלמיד חולקין הלכה כדברי הרב בתמורתי דאשונים עד אנטי ורבא אבל מכאן ואילך פסקינן כבתראי לפי שדקדקו יותר מן הראשונים להעמיד הלכה על בוריה ואע"ג דחש לה רב להא דרב אסי משי"ה לא חזר בו אלא מומרא בעלמא שהחמיר אנפשיה כמו שמצינו בפ"ק דמגילה (דף ה.) אמר רב מגילה בזמנה ביחיד שלא בזמנה בעשרה רב אסי אמר אחד זה ואחד זה בעשרה הוה עובדא וחש לה רב להא דרב אסי ואפ"ה קי"ל כרב דהא ר' יוחנן קאי כוותיה דר' יוחנן אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן הקורא במגילה בכתובה בין הכתובים לא יצא ומתוך לא שנו אלא בגבור מפני כבוד גבור אבל יחיד לא אלמא משמע דפעמים קורין אותה ביחיד והיינו בזמנה כרב[ז]:

אוכלי ממונא בחזקת מריה. ואפי' הוא מוחזק בנכסי מלוג שלה אינו בחזקתו אלא בחזקת יורשי האשה דתפיסתו שלא כדין היתה ואע"ג דשרי לה רב לאכול בתרומה היינו משום דמן התורה ארוסה אוכלת בתרומה כדפירש בקונטרס[ח]:

נרלאן

שמא נתרצה הבן. בקידושין שקידש לו האב שלא מדעתו לא אמרינן דאב בקידושי בתו בכל דהו ניחא ליה לטב למיתב טן דו[מ] אבל גברא דייק ונסיב וכן אינו ברשות אביו לקדש לו אשה שלא בשאילתו: **ודילמא אלרוויי אלרוי.** בן קמיה אביו וגילה לו דעתו שהוא חפץ בה והאב נעשה לו שליח מאליו וחכין לאדם שלא בפניו[נ]: **מר.** רבינא: **בפירוש.** שמעתי ממנו דלא סבר ליה לרב ושמואל (דאין)[ס] חוששין שמא נתרצה האב וכ"ש[ע] לשמא עשאו הבן שליח אא"כ שמענו ודקאמר אפילו אמ"ל כו' לרווחא דמילתא כי היכי דלקבליה מייניה קאמר הכי: **בכישא.** אגודה וקטנה שלא לדעת אביה הוא: **אידי ואידי.** בחדא מיניהו הוי בזיון: **הוא אמר לקרובי.** מעשה היה שהאיש אמר לתת בתו קטנה לקרובו ואשתו אמרה שיתננה לקרובה: **כפפיה.** [פ]הכריחתו והודה לה לתתה לקרובה ועשו סעודה לאיכת מיתון וזימנו את קרוביהן: **בלאיגרא.** בעליה: **וקדשה.** בתחה ועדיין לא קבל האב קידושין מקרוב של אשתו: **לא יעשו עולה.** ולא חיישינן בהא שמא נתרצה האב דלא הדר ביה מדבריה: **רבא אמר.** טעמא אחרינא דולאי לא נתרצה דכיון דטרח הא' אבי הבת לעשות סעודה אינו מפסידה: **דלא טרח.** לעשות סעודה. לאבי מכיון דאודי לה תו לא הדר ולא חיישינן לשמא נתרצה: **אוכלת בתרומה.** אם כהן הוא זה ואע"פ שלא היתה חופה זו לדעת האב ואמרו רבנן (כתובות דף מ:) אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה [ע]זו הואיל וקידושיה לדעתו היו חופה נמי ניחא ליה עד שנשמע שיבא וימתה: **ומודה רב.** אע"ג דגבי תרומה [פ]מחזקינן ליה בחזקה שנתרצה בחופה התם הוא דאי נימא[ק] לא נתרצה אכלה מדאורייתא דאורוסה אוכלת בתרומה דבר תורה[ר] אבל לענין ירושה דבענין שאחרו[ש] מודה דאינו אלא כאחרים[ת] ואם מתה אינו יורשה דכיון דמספקא לן אם מתרצה בחופה או לאו אוקימנא ממונא בחזקת מריה: **ונשאת שלא לדעת.** לא הודיעתו: **ומה הפסד דקידושיה דאורייתא.** שנתקדשה לדעת:

נרלאן

שמא נתרצה הבן לא אמרינן אמרי ליה רבנן לרבינא ודילמא שליח שויה לא חציף אינש לשויי לאבוה שליח ודילמא ארצויי ארצייה קמיה[ו] אמר[ז] ליה רבה בר שימי בפירוש אמר מר דלא סבר להא דרב ושמואל ההוא גברא דקדיש בכישא דירקא בשוקא אמר רבינא אפילו למאן דאמר חוששין שמא נתרצה האב הני מילי [ח]דרך כבוד אבל דרך בזיון לא א"ל רב אחא מדיפתי לרבינא בזיון דמאי [ט]אי בזיון דירקא אי בזיון דשוקא נפקא מינה דקדיש [י]בכספא בשוקא או בכישא דירקא בביתא מאי א"ל אידי ואידי דרך בזיון הוא [כ]ההוא דאמר לקריבאי והיא אמרה לקריבה כפתיה עד דאמר לה תיהוי [ל]לקריבה אדאכלי ושתי אתא קריביה באיגרא וקדשה אמר אביי [מ]כתיב [1]שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב [נ]רבא אמר חזקה אין אדם טורח בסעודה ומפסידה מאי בינייהו איכא בינייהו דלא טרח: נתקדשה לדעת אביה והלך אביה למדינת הים ועמדה ונישאת אמר רב אוכלת בתרומה עד שיבא אביה וימחה רב אסי אמר [א]אינה אוכלת שמא יבוא אביה וימחה ונמצאת זרה אוכלת בתרומה למפרע [ס]הוה עובדא וחש לה רב להא דרב אסי אמר רב שמואל בר רב יצחק ומודה רב [ב]שאם מתה אינו יורשה [ע]אוקי ממונא בחזקת מריה נתקדשה לדעת וניסת שלא לדעת ואביה כאן רב הונא אמר [ג]אינה אוכלת רב ירמיה בר אבא אמר אוכלת רב הונא אמר אינה אוכלת ואפי' לרב דאמר אוכלת התם הוא דלא איתיה לאב אבל הכא דאיתיה לאב האי דאישתיק מירתח רתח רב ירמיה בר אבא אמר אוכלת ואפי' לרב אסי דאמר אינה אוכלת התם הוא דשמא יבוא אביה וימחה אבל הכא מדשתיק איתנוחי איתנחא ליה נתקדשה שלא לדעת אביה וניסת שלא לדעת ואביה כאן רב הונא אמר אוכלת [פ]רב ירמיה בר אבא אמר [ד]אינה אוכלת אמר עולא הא דרב הונא [פ]2כחומץ לשנים ובעשן לעינים השתא ומה התם דקידושי דאורייתא אמרת לא אכלה הכא לא כל שכן

נראין

עין משפט נר מצוה

נמ א מיי' פ"ח מהל' תרומות הלכה י"ז:

ס ב מיי' פכ"ג מהל' אישות הל"ח סמג עשין מח ולאוין פא טוש"ע אה"ע ס' ל"ח סעי' לו סעי' נז וסי' נ סעי' ד:

סא ג ד מיי' פ"ח מהל' תרומות הלכה י"ז:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

תוס' ר"י הזקן

הבן. כשקדש אביו לו אשה בלא ידיעתו ולא הודיעו. שוויה שליח. הבן שוי לאביו [שליח] לקדש לו אשה. וזה השליחות אינו צריך לעדים שאין זה אלא להודיע אמתת הדבר והואיל ושניהם מודים אין כאן מקום לעדות. וכן נראה מהתוספתא* כמו שכתבנו בפרק הנמוה** וכ"כ הר"ם פ"ג [מאישות הט"ו] ובה"ג. וכ"נ מפיר"ש שפי' ארצויי ארצי קמיה פי' גילה דעתו לפני אביו שהוא חפץ באשה והאב נעשה שליח מאליו דזכין לאדם שלא בפניו. ועיקר הגירסא היא דילמא ארצויי ארצי קמיה ושתיק כלומר האב הודיעו אחר מעשה וספר לו מה שעשה ושתק והואיל ושתק ודאי נתרצה. מר. רבינא. **לא סבירא ליה להא דרב ושמואל.** דאמרי שאע"פ שלא ידע האב שקבלה בתו קדושיה אם נתרצה כששמע הוו קדושין, דלדידהו ה"נ אם נתרצה הבן כששמע הוו קדושי, ורבינא ס"ל דהואיל ובשעת קדושין לא ידעי הנך שהם בעלי דבר, רצוי דאחר מעשה לאו כלום הוא. ור"ש פירש מר דלא סבר לה וכו' וכ"ש דלא חיישינן שמא עשאו שליח אא"כ שמענו. ופירוש ר"ש וגרסתו אינו מקובל, וכי מה הועיל ברצויו אם לא עשאו שליח בביאור, דבשלמא גבי ממון הכל תלוי בדעת הנותן ואין כ) במקבל אלא לזכות במתנה ואם יזכה לו אחר זכה ל) במתנה המקבל דזכין לאדם שלא בפניו, אבל גבי קדושין הוא צריך שיאמר דברים שיקנה בהם האשה, וטעמא דאחד מקדש אשה לאחר הוא דשלוחו של אדם כמותו ואם לא עשאו שליח מה יועיל. והראב"ד פירש שליח שוויה בעדים. ודחק עצמו לפרש לשון התוספתא כמו שנפרש בפרק האומר. **בכישא.** אגודה של ירק. **הני מילי.** שקידשה דרך כבוד. **אידי ואידי.** או בשוקא או בירקא בזיון הוא. ומדקאמר (רבה) [רבינא אפילו] למאן דאמר חיישינן שמא נתרצה האב, שמע מינה דלית ליה האי סברא. ההוא. שהיתה לו בת נערה או בת קטנה והוא היה רוצה להשיאה לקרובו ואשתו היתה רוצה להשיאה לקרובה, והיא כפתתו עד שהודה לדבריה שתנשא בתו לקרוב שלה. **אדאכלי ושתי.** ועושים סעודה שיקדשנה קרוב שלה, בא קרוב שלו דרך הגג וקדשה. **שארית ישראל.** אית דמפרשי דאביי ורבא ס"ל כרב ושמואל דבעלמא אם נתרצה האב (דמשמע) מקודשת, והכא ליכא למיחש שמא נתרצה למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה. והעיקר כמ"ש למעלה דלא ס"ל כרב ושמואל, והכי קאמרי אע"פ שאמר בתחלה להשיאה לקרובו ליכא למיחש שאמר לבתו בחשאי צאי וקבלי קדושיך מן פלוני קרובי ונמצא שנתקדשה על דעת אביה. **ולא ידברו כזב.** וזה הודה לדבריה שתנשא לקרוב שלה. **אין אדם טורח.** והם הכינו הסעודה מפני קרוב שלה. ומסתברא דהלכתא (כרבה) [כרבא] ואם לא טרח בסעודה חיישינן שנתקדשה לדעתו והואיל והיה דעתו להשיאה לקרובו. ר"ח ז"ל חשש להא דרב ושמואל וכל הגאונים ז"ל והרי"ף והר"ם [אישות פ"ג הי"ג] לא חששו לדרב ושמואל ופסקו כרבינא. **אינה אוכלת.** כל זמן שהיא נערה או קטנה אבל אחר שבגרה אוכלת שהרי אם יבא אביה לא יכול למחות, ואע"פ שנשאת כשהיא קטנה. **וחש לה.** בקטנה שנשאת שלא לדעת אביה ולא התירה לאכול בתרומה עד שתבגר. ר"ח פסק כרב מדלא אשכחן דהדר ביה רב. והרי"ף והר"ם פסקו כרב אסי דהא רב גופיה חייש לה, בתרומות פ"ח [הט"ו]. **אינו יורשה.** הבעל לא מנדוניתא ולא מנכסיה מלוג שלה אבל מאתים שכתב לה הוא יורשה דבחזקתו הם, ועוד שאם אביה רוצה בנשואין הכל של בעל, ואם אינו רוצה אין כאן נשואין והוא לא כתב לה אלא מחמת הנשואין. **כאן.** בעיר ומראה עצמו כנכרי שאינו מדבר ומתעסק כלל בנשואין. **[איתנחא איתנחא ליה].** והיה דעתו נוחה בנשואין. והלכתא כרב הונא (שנעשית כיתומה בחיי האב לומר) דרביה דר' ירמיה הוה וכן פסק הר"ם [תרומות שם]. **ואביה כאן.** כשקדשה ונשאת. **כחומץ לשנים ובעשן לעינים.** שהוא קשה כך ממרא דרב הונא קשיא עם מימרא דלעיל. **דאיכא קדושין דאורייתא.** דהא נתקדשה לדעת אביה.

*ליתא לפנינו בתוספתא, והוא בירושלמי קידושין פ"ג ה"א. **ליתא לפנינו שם.

תורה אור השלם

1. שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל לֹא יַעֲשׂוּ עַוְלָה וְלֹא יְדַבְּרוּ כָזָב וְלֹא יִמָּצֵא בְּפִיהֶם לְשׁוֹן תַּרְמִית כִּי הֵמָּה יִרְעוּ וְרָבָצוּ וְאֵין מַחֲרִיד: צפניה ג יג
2. בְּחֹמֶץ לְשִׁנַּיִם וְכָעָשָׁן לָעֵינָיִם כֵּן הָעָצֵל לְשֹׁלְחָיו: משלי י כו

גליון הש"ס

תוס' ד"ה בפירוש וכו' אם מת האב במדינת הים היא תאסר לכל אדם. עיין סוטה י' ע"ש ומהרש"ל שם ב"ק שם: בא"ד ועי"ז אסר ר"ת וכו'. ע' יומא נה ע"ב תד"ה אלא מתמלא:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר להו רבה בר שימי:

מוסף תוספות

א. פסקינן כבתראי לפי שדקדקו יותר מן הראשונים להעמיד הלכה על בוריה. תוס' נקמן ד"ה הוה עובדא. ב. דלא הצריכו רב ושמואל מיאון אלא משום שהצריכו גט דמחמת הגט חיישינן שמא יאמרו אין קדושין תופסין באחותה. תוס' כלל"ש. ג. התוס' הכל"ש ועוד לאתוסים מביאים את השאלתות בל"ל וכן כתוב אלגיו בשאלתות. וכן כתב בשאילתות דר"א הלכתא כרבינא אפי' היכא דשדיך ועוד כתב בשאלתות הא דאמרינן דיכולה אמה לקדושי לבתיה או אחיה היינו היכא דשביב אב אבל אביה קיים לא יכולה. (וע"ש לגני הלך למה"ר ועי' רש"ש). ד. רבי מת אוקמה אחזקתה ואין חרשישין שמא קידש אבל הכא חרשישין שמא יקדשנה ואין מתירין אותה לזה ואע"פ שיש לומר כל שעתא ושעתא נימא עדיין לא קידש כיון שהיא ברשות אביה אינה עומדת בחזקתו של זה כדי שנאסר כן. רמב"ן. ה. דתניא התם הר"ז גיטך שעה אחת קודם למיתתי אסורה לאכול בתרומה מיד. רשב"ם. ו. מאחר שהוא זן אותה תמיד מרוצאה מבית אביה ומיחד לה מקום שלא תפסיד מזונותיה לחלקם לקרוביה. רש"י כתובות מ' ע"ב. ז. נראה לי דלאו ראיה מההיא דמגילה דכיון דחש לה רב לדרב אסי אנן נמי יש לן למיחש והא דקי"ל דמגילה ביחיד לא מדברי ר' יוחנן. תוס' הכל"ש [וע' מהרש"ל]. ח. ולפי טעם זה אין מטמא לה. תוס' הכל"ש.

נראין דברי תלמיד. עולא קמסייס למילתיה ואזיל וקאמר נראין דברי ר' ירמיה שהוא תלמידו של רב הונא: **הואיל ונעשה בה מעשה יתומה בחיי האב.** בחיי קידשה והשיאה עצמה שלא לדעתו כאילו היא יתומה והוא לאה ושתק או הפקיר זכות שיש לו בה אוּ שתיקתו הולאה דנשלמא נתקדשה לדעתו ונישת שלא לדעתו איכא למימר בחדא שתיקה מרתח רתח אבל כולי האי לא שתיק: **יכולין לעכב.** הואיל ונשאת קבלה לא נתרצה האב אם באתה לחזור קודם שיתרצה האב חוזרת ולא מהניא תו ריצוי האב: **אין לי.** דיכול למאן דאמר אביה: **היא בו'.** וקס"ד בפיתה לשם קידושין אשמועינן קרא ולמימר דמאי הדרה בה: **לא תיזון בחר איפכא.** דבר שאינו: **יכול לשנויי לו.** קרא בפיתוי שלא לשם קידושין משמעי: **קרא בעי.** למימר דאביה יכול לעכב וכן היא ומהיכא תיתי לן לאוסרה בהיא בעילה למימר קידושין הן: **אמר ר"ג נומר שמשלם קנס כמפותה.** קרא לאו לאשמועינן היתרא אינטריך אלא לאשמועינן דכי מעכבא איהי נמי משלם קנס כדין מפותה שהלה הכמוה קנסא במיאון האב הכי נמי תלי במיאון דידה: **אי הכי.** סייעתא היא: **היינו.** ודאי דתנינא מהר ימהרנה לו כו': **אמר ליה.** מהא לא תסיינן דאיכא למימר דמצרין לה [ו] בקידושי אחריני לדעת אביה: **מתני' ואם לאו אינה מקודשת.** דכיון דאמר התקדשי התקדשי כל חדא וחדא הוו קידושין בנפני נפשייהו: **היתה אוכלת ראשונה ראשונה.** גגמרא מפרש לה אהייא קאי וטעמא מאי: **גמ' מאן תנא התקדשי התקדשי.** הוא דהוי פרטא אכל חד וחד וכולן לאו פרטא הוא: **אמר רבה ר"ש היא.** דאמר [ז] עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד: [ח] בזו ובזו ובזו אם יש בכולן ש"פ כו': אהייא אילימא ארישא מאי אירייא אוכלת אפי' מנחת נמי דהא התקדשי לי בזו קאמר אלא אסיפא ואפילו בקמייתא והא מלוה היא אמר רבי יוחנן הרי שלחן והרי בשר והרי סכין ואין לנו [ט] לאכול רב ושמואל אמרי תרוייהו לעולם ארישא ולא מיבעיא קאמר לא מיבעיא מנחת דאי איכא שוה פרוטה אין אי לא לא אבל אוכלת הואיל [י] ומיקרבא הנייתה אימא גמרה ומקניא נפשה קמ"ל רבי אמי אמר לעולם אסיפא ומאי עד שיהא באחת מהן שוה פרוטה [יא] עד שיהא באחרונה שוה פרוטה אמר רבא שמע מינה מדרבי אמי תלת שמע מינה [יב] המקדש במלוה אינה מקודשת ושמע מינה [יג] המקדש במלוה ופרוטה [יד] דעתה אפרוטה ושמע מינה הכא דרב ירמיה תלמידיה דרב הונא הוה וקשה דבפרק תפלת השחר (ברכות דף כז:) [טו] משמע דתלמיד חבר דרב הוה דקאמר התם רב גלי של שבת בע"ש ת"ל רב ירמיה בר אבא מי בדלת ת"ל אין בדילנא ומדלא קאמר ליה רב ירמיה מי בדיל מר שמע מינה שהיה לו תלמיד חבר ונראה דתרי רב ירמיה הוו [טו]:

נראין דברי תלמיד אמר רבא מאי טעמא דרב הונא הואיל ונעשה בה מעשה יתומה בחיי האב: איתמר קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה אמר רב [א] בין היא ובין אביה יכולין לעכב ורב אסי אמר אביה ולא היא איתיביה רב הונא לרב אסי ואמרי לה [ב] חייא בר רב לרב אסי [ג] אם מאן ימאן אביה [ב-ג] אין לי אלא אביה היא עצמה מנין ת"ל אם מאן ימאן מ"מ אמר להו רב [ד] לא תיזלו בתר איפכא יכול לשנויי לכו כגון שפיתה שלא לשום אישות פיתה שלא לשום אישות קרא בעי אמר ר"נ [ז] בר יצחק [ה] לומר נשמשלם קנס כמפותה א"ל רב יוסף אי הכי היינו דתנינא [ו] מהר ימהרנה לו לאשה שצריכה הימנו קידושין ואם פיתה לשום אישות קידושין למה לי א"ל אביי צריכה קידושין לדעת אביה: מתני' [ח] האומר לאשה התקדשי לי בתמרה זו התקדשי לי בזו אם יש באחת מהן שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת בזו ובזו ובזו אם יש שוה פרוטה בכולן מקודשת ואם לאו אינה מקודשת היתה אוכלת ראשונה ראשונה אינה מקודשת עד שיהא באחת מהן שוה פרוטה: גמ' מאן תנא התקדשי התקדשי [ט] אמר רבה ר"ש היא דאמר [י] עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד: [יא] בזו ובזו ובזו אם יש בכולן ש"פ כו': אהייא אילימא ארישא מאי אירייא אוכלת אפי' מנחת נמי דהא התקדשי לי בזו קאמר אלא אסיפא ואפילו בקמייתא והא מלוה היא אמר רבי יוחנן הרי שלחן והרי בשר והרי סכין ואין לנו [יא] לאכול רב ושמואל אמרי תרוייהו לעולם ארישא ולא מיבעיא קאמר לא מיבעיא מנחת דאי איכא שוה פרוטה אין אי לא לא אבל אוכלת הואיל [יב] ומיקרבא הנייתה אימא גמרה ומקניא נפשה קמ"ל רבי אמי אמר לעולם אסיפא ומאי עד שיהא באחת מהן שוה פרוטה [יג] עד שיהא באחרונה שוה פרוטה אמר רבא שמע מינה מדרבי אמי תלת שמע מינה [יד] המקדש במלוה אינה מקודשת ושמע מינה [טו] המקדש במלוה ופרוטה [יד] דעתה אפרוטה ושמע מינה הכא דרב ירמיה תלמידיה דרב הונא הוה וקשה דבפרק תפלת השחר (ברכות דף כז:) [טו] משמע דתלמיד חבר דרב הוה דקאמר התם רב גלי של שבת בע"ש ת"ל רב ירמיה בר אבא מי בדלת ת"ל אין בדילנא ומדלא קאמר ליה רב ירמיה מי בדיל מר שמע מינה שהיה לו תלמיד חבר ונראה דתרי רב ירמיה הוו [טו]:

בין היא בין אביה יכולין לעכב. ואע"ג דאמר רב לעיל (דף מד:) מיישינן שמא נתרצה האב בשמתמה ושתק אבל היכא דמיתה גילה בדעתו ולא מיבעיא אם לא נתרצה האב שיכולה היא לעכב אלא אפי' נתרצה האב יכולה לעכב וא"ת מה יועיל שתעכב אחרי שנתרצה האב הא בידו לקדשה בעל כרחה וי"ל היינו דוקא בתחילת הקידוש אבל היכא דנתקדשה שלא לדעת אביה ואח"כ נתרצה האב ואתה רואה לומר דמקודשת מטעם דזכות הוא לו אמרינן כיון דבתו מעכבת אם דמוג הוא לו ולא היה מתרצה אם היה יודע דמעכבה ומיהו לפירוש הקונטרס לא קשיא מידי דפי' הואיל ונשאת קבלת הקידושין לא נתרצה האב אם באתה לחזור קודם שיתרצה האב יכולה לעכב אלא בעיא. פי' שלא תהא אשתו באותה בעילה פשיטא דהא אפילו לא יימאנו אינה כיון שפיתה שלא לשם אישות בשלמא אם פיתה לשם אישות אשמועינן חידוש דבין היא ובין אביה יכולין לעכב אבל השתא מאי חידוש אשמועינן וליכא למימר דקמ"ל דאם יבא אביה לקדשה לאותו מפתה שתוכל בתו למאן דפשיטא שיכול לקדשה בע"כ ומשני לומר שמשלם קנס כמפותה פי' לעולם מיירי שפיתה שלא לשם אישות ואפ"ה אשמועינן רבותא דכי מעכבא איהי שמשלם קנס דכמו דתלה הכתוב קנס דמפותה במיאון האב כך תלאו במיאון דידה והאי מיאון דידה ודאי אינו מועיל לענין שלא תיגשא לו דכיון דאביה רוצה שתהא אשתו אינה יכולה לעכב אלא מהני שמשלם קנס כאילו האב ממאן א"נ [א] נפקא מינה היכא דבא עליה ואח"כ נתייתמה [ב] דהשתא מהני מיאון דידה לעכב שלא תהא [ג] אשתו: [ד] **אמר רב יוסף אי הכי.** בנישואה וסייעתא היא וכן היה רב יוסף רגיל לומר כדאמרינן בפרק במה מדליקין (שבת דף כח.) א"ה היינו דמתרגמינן סקגונא ס"ל אביי לריכה קידושין כו' ולא תסייעיה מהא וי"מ דר"נ בא ליישב לעולם אימא לך שפיתה לשם אישות וגרסי' אלא אמר ר"נ ולא תימא דמיקשי לרב אסי דאמר אביה ולא היא דהא דקאמר הכא דיכולה למאן אינו ר"ל דלא תהא אשתו כיון דכולה אביה אינה יכולה לעכב אלא ר"ל שמשלם קנס כמפותה כלומר כדין שאר מפותות שהאב ממאן כדפי' בקונטרס ופריך רב יוסף בתמיה אי הכי כו':

ואפילו בקמייתא. פי' בקונטרס אפילו הראשונה או השניה שוה פרוטה אע"ג דאין באחרונה שוה פרוטה מקודשת והא מלוה היא כיון דהקידושין לא נגמרו עד שתקבלם כולם והיא אכלה בפרק האומר (דף נט.) האומר לאשה התקדשי לי לאחר ל' יום אפי' נתאכלו [ד] אבל הכא דלא נגמרו הקידושין עד אחר מסירה דבתורת קידושין אתו לידה וי"ל דיש לאחלק דהתם הרי הדיבור נגמר כולם שנתאכלו [ד] אבל הכא דלא נגמרו הקידושין עד אחר מסירה אחרונה ובמון כך אכלה הראשונה והשניה איכא למימר דמלוה הן אגלה:

[אימא גמרה ומקניא כו'. אע"ג דלא תלו בדיבור להתקדש בפחות משוה פרוטה כדאמרינן בפ"ק [ו] מיהו בקל עושה לריכותא] ת"י: ושמע

הראשונה כבר קולס [ג] שתקנה אותה בקידושין הויין מלוה גבה וא"ת כיון דבתורת קידושין אתו לידה וי"ל דיש לאחלק דהתם הרי הדיבור נגמר כולם שנתאכלו [ד] אבל הכא דלא נגמרו הקידושין עד אחר מסירה דבתורת קידושין אתו לידה דהתם נפחות משוה פרוטה כדאמרינן בפ"ק [ו] מיהו בקל עושה לריכותא] ת"י: ושמע

סב א מי' פ"ג מהל' אישות הלכ"ג סמג עשין מה טוש"ע אה"ע סי' לז סעי' יח:
סג ב ג מי' פ"ח מהל' נערה הלכ"ג שו"ע אה"ע סי' קמו סעיף ג:
סד ד מי' פ"ה מהל' אישות הלכה כו מ טוש"ע אה"ע סי' לח סעי' ה:
סה ה עיין בכ"מ פ"ד מהל' מדיה הלכה יא:
סו ו מי' פ"ה מהל' אישות הלכ"ז טוש"ע שם:
סז ז מי' שם הלכ"ג סמג עשין מה טוש"ע אה"ע סי' כח סעי' ז:
סח ח מי' שם הלכ"ז טוש"ע שם סעי' יד:

מוסף תוספות

א. הא דמשלם קנס במיאון דידה. תוס' עוץ. ב. או שבגרה. ריטב"ש. (וע"ש וממקנה). ג. דאין שייך לומר שמחלה הקנס אע"ג דעכשיו היא לעצמה כיון דבשעת פיתוי עדיין היא לאב. תוס' עוץ. ד. דהתם הוא דיהב לה בדיבור אחד וכיון דגמר דיבורו קודם שנתאכלו המעות אלא שקבע זמן לחול בו הקדושין כי מתאכלי ברשותה מתאכלי אבל הכא שהוא מחלק דיבורו ולא אמר לה התקדשי לי באלו ודאי גלה דעתו שאינו רוצה שיחולו הקדושין כלל עד גמר כולן ועד שתקבל את כולן אינן בידה אלא פקדון כשהיא אוכלת ראשונה הויא לה שלחה יד בפקדון וחזרה שם מלוה עלה. רשב"ש.

תוס' ר"י הזקן (המשך)

כמאן דאמר שבועה שאין לכם בידי כלום. ה"נ לר' יהודה התקדשי לי בזו ובזו הוי פרט ואם אין באחת שוה פרוטה אינה מקודשת קדושי ודאי, התקדשי לי בזו בזו הוי כלל ואם יש בשתיהן ש"פ מקודשת. ובמימרא דר' מאיר איפלגינו אמוראי. שמואל אמר דלר' מאיר הוי אפכא בלא וי"ו הוי פרטא דהואיל ולא ערבינהו שבועה אכל חד וחד קאי והוי כמ"ד שבועה לא לך אבל ולא לך ולא לך הואיל וערבינהו כללא הוי. ה"נ התקדשי לי בזו ובזו כללא הוי ואם יש בכולן שוה פרוטה מקודשת. התקדשי לי בזו בזו פרט הוו ואם יש באחת מהן שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת. ור' יוחנן אמר דלר' מאיר לא שנא שבועה לא לך ולא לך או שבועה לא לך לא לך פרטא הוי שלא תמצא כלל לר' מאיר אלא שבועה שאין לכם בידי כלום. ה"נ התקדשי לי בזו ובזו או בזו בזו אם יש באחת מהן שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת. הר"ם הביא המשנה פ"ה [מאישות הכ"ו] כמו שהיא ואוקימנא לרישא דתני התקדשי התקדשי כר' שמעון, וגבי שבועת הפקדון (פ"א) [שבועות פ"ז ה"י] כתב שבועה לא לך ולא לך חייב על כל אחת ואחת, ובנדרים פ"ד [הי"א] פסק כר' מאיר ואליבא דשמואל כמו שכתבנו בנדרים פרק רבי אליעזר [סז, א ד"ה לזה קרבן]. ולא ידידתי לסוף דעתו שדבריו נראים כסותרים. ולכאורה משמע דסיפא דמתני' דהכא כשמואל אליבא דר' מאיר שייכא דתני בזו ובזו הוי כלל, מדתני בזו ובזו משמע הא בזו בזו פרט, ולר' שמעון ל"ש הכי ול"ש הכי כללא הוי. ולר' יהודה אפכא הו"ל למתני במתני' בזו בזו בלא וי"ו, ולר' יוחנן אליבא דר' מאיר לא מצינן לאוקומא דהא אמר ל"ש הכי ול"ש הכי פרטא הוי. ואיכא מאן דפסק כר' שמעון. אריש. דקאמר התקדשי התקדשי. אלא אסיפא. דקאמר התקדשי לי בזו. ואפילו בקמייתא. אם יש בתמרה ראשונה שאכלה שוה פרוטה אע"פ שאין באחרונה ש"פ מקודשת הואיל ודעתה אחמרה אחרונה הויא לה קמייתא דמלוה ואינה מקודשת. באחרונה. ואע"ג דקדושה נמי בקמייתא, דהו"ל מלוה, ג) ומלוה ופרוטה דעתה אפרוטה. אינה מקודשת. דהא קאמר שאם ראשונה שוה פרוטה ולא האחרונה אינה מקודשת דמלוה היא. דעתה אפרוטה. כדפרישנא.

אבל קדושי ספק הוי כדפרישנא. **גמ'.** מאן תנא התקדשי לכל דבר ודבר הוי פרט ומשמע דבלא התקדשי הוי כלל ורוצה לקדש בשתיהן בשוה פרוטה מקודשת. ר' שמעון [היא]. בפרק שבועת הפקדון [שבועות לו, ב] גבי היו חמשה תובעין [אותו] וכפר ונשבע ואח"כ הודה שאינו חייב אלא קרבן שבועה [אחד] עד שאמר לא לך [שבועה] לא לך שבועה לא לך, ה"נ לר' שמעון אם לא אמר התקדשי לכל תמרה ותמרה לא שנא אמר התקדשי לי בזו ובזו או בזו בזו בלא וי"ו כללא הוא, ואם יש בשתיהן שוה פרוטה מקודשת. ור' יהודה ס"ל התם שבועה לא לך ולא לך בוי"ו חייב על כל אחת ואחת דפרטא הוי, דוי"ו אשבועה קאי והוי כמ"ד ושבועה לא לך ושבועה לא לך, ד) [ולא לך] בלא וי"ו כלל הוי ואינו חייב אלא אחת דשבועתא דפתח ביה אכולהו ממשמע והוי

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

תוס' ר"י הזקן

טעמא דרב הונא שהרי נעשה בה [מעשה] יתומה בחיי האב. כלומר שעשאה הכל לעצמה ולא עם האב כאילו מת ויש לחוש שמא סילק עצמו ממנה ואמר לה צאי וקבלי קדושיך, ולא שייכא פלוגתייהו בדרב ושמואל כלל. ומסתבר דהלכתא כר' ירמיה וכן דעת הר"ם [תרומות שם] דעולא קאי כוותיה. **בין היא.** אם רצתה היא לחזור קודם שישמע האב בין אביה כשישמע יכול לעכב. ורב לטעמיה דאמר חיישינן שמא נתרצה האב, ואם נתרצה האב מקודשת. ולמאן דפסק כרב ושמואל [ליתן] הלכתא כרב אסי דתלמידיה הוא. ולגאונים שפסקו כרבינא אפילו נתרצה האב אינן קדושין כלל ואפילו מת האב קודם שישמע לא עשתה כלום שהרי אינן קדושין כלל, שאין לה לקבל קדושיה בלא רשות אביה, דהא אפילו לרב דאמר דריצוי דאחר מעשה מהני, כל זמן שלא שמע האב ולא נתרצה חוזרת בקדושיה וכ"ש לרבינא אם מת האב. **מתני'.** התקדשי. אינו רוצה לקדש אלא באחת, הילכך אם אין באחת שוה פרוטה אע"פ שבשתיהן שוה פרוטה אינה מקודשת ודאי אבל קדושי ספק הוו כדשמואל דאמר [לעיל יב, א] חיישינן שמא שוה פרוטה במדי. **בזו ובזו.** בשתים רוצה לקדשה. **אינה מקודשת.** קידושי ודאי התקדשי הוי כלל ורוצה לקדש בשתיהן בשוה פרוטה מקודשת. ר' שמעון [היא]. בפרק שבועת הפקדון [שבועות לו, ב] גבי היו חמשה תובעין [אותו] וכפר ונשבע ואח"כ הודה שאינו חייב אלא קרבן שבועה [אחד] עד שאמר לא לך [שבועה] לא לך שבועה לא לך, ה"נ לר' שמעון אם לא אמר התקדשי לכל תמרה ותמרה לא שנא אמר התקדשי לי בזו ובזו או בזו בזו בלא וי"ו כללא הוא, ואם יש בשתיהן שוה פרוטה מקודשת. ור' יהודה ס"ל התם שבועה לא לך ולא לך בוי"ו חייב על כל אחת ואחת דפרטא הוי, דוי"ו אשבועה קאי והוי כמ"ד ושבועה לא לך ושבועה לא לך, ד) [ולא לך] בלא וי"ו כלל הוי ואינו חייב אלא אחת דשבועתא דפתח ביה אכולהו ממשמע והוי

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

ושמע מינה מעות בעלמא חוזרין. פי' אם אמר לה התקדשי בפרוטה זו וזו וזו ובעוד שלא נגמרו הקידושין חזר בו מלקדשה לא אמרי' לדיהוו המעות שמסר לה קודם החזרה מתנה אלא פקדון הוא אצלה וחוזרין לו[א] וה"נ אמרינן כשאמר לה התקדשי בתמרה זו וזו וזו ובעוד שלא גמר דיבורו אכלה הראשונה ושניה מה שאכלה מלוה הן אצלה ולא יחזור אלא[ב] מה שהוא בעין ולכך צריך פרוטה באחרונה דאי אמרת מעות בעלמא מתנה והיכא דלא נגמרו הקידושין הוו המעות הראשונים מתנה אצלה ולא בעיא להדורינהו היכא דגמר דבריו אפ"ש קידושין כי הכא נימא דיחזור הקידושין אף על אותן תמרים שאינם בעולם וכי אכלה מדידה אכלה דבעלמא בעלמא לא הוו קידושין שהרי מתנה הן אצלה כי הדר ביה מקידושין אבל הכא שלא חזר מלקדשה נהי נמי דכי אכלה הראשונה עדיין לא גמר כל הקידושין[ג] ומקדשה נמי אף בקמייתא כיון דבתורת קידושין אתו לידה דהוו כמו נתאכלו המעות דלקמן (דף נט.) דאמרינן דמקודשת כיון דבתורת קידושין אתי לידה אפילו אין שוה פרוטה אלא בקמייתא או בכולן מקודשת[ד] ויוכל להיות דבהא פליגי רב ושמואל ורבי אמי דרב ושמואל סברי מעות בעלמא מתנה ולא מיבעיא דלא בעינן שוה פרוטה באחרונה אלא אפילו כולן מצטרפות וא"כ היכי מצי אקי אסיפא והא קתני עד שיהא באחת מהן שוה פרוטה אלא אקי אריש כדפרישית ורבי אמי סבר מעות בעלמא חוזרים כדפרישית:

ד) [**וקסבר** בעה"ב נתקנה עיסתו כו'. מעיקרא אוקמא משום חורבא דכהן ולא אוקמא משום בעה"ב משום דכהן גופיה ידע אי מחיל אבל בעה"ב לא ידע דמחיל כהן]. ת"י: **דאיתמר** אית דגרס איתמר בגא דל"ת והדין עמהם דלא שייך המחלוקת לכאן כלל ב[דאפילו למ"ד דבאחותו מעות חוזרין היינו משום דאדם יודע כו' וגמר ונתן לשם פקדון אבל היכא דאינו יודע אם יחולו אם לא שמא נתן לשם מתנה ועוד דאי גרסי' דאיתמר קשה רב אדרב דלעיל[ה] פירש שלא רצה להעמידה כר' אמי דמוקי לה אסיפא משום דסבר מעות מתנה והכא קאמר דחוזרין לכך נראה דגרסינן איתמר דמילתא באסיפא נפשיה היא: [**מן הנקוב על שאינו נקוב תרומה.** לענין שאין הכהן חייב להחזירה וגם אין הבעה"ב חייב להפרישם עוד משאינו נקוב דכיון דאין עליו חיוב תרומה אלא מדרבנן הס אמרו דאין צריך תיקון אחר לשאינו נקוב]. ת"י: **אם** אינו קדוש נשיאות חטא למה. למ"ד התם (תמורה דף ד:) כל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד מהני דאי לא מהני אמאי לקי ניחא מאי דקאמר דהתורם מן הרעה על היפה תרומתו תרומה דאי אינו קדוש נשיאות חטא למה אבל למ"ד התם דאי עביד לא מהני והא דלקי משום דעבר אמילתא דקאמר רחמנא א"כ קשה מאי קאמר הכא גמרא אם אינו קדוש נשיאות חטא דילמא לעולם אימא לך דאינו קדוש ואפ"ה איכא נשיאות חטא דעבר אמילתא דקאמר רחמנא ויש לומר דודאי בעלמא לא מהני

ושמע מינה [א]מעות בעלמא חוזרים: איתמר [ב]המקדש אחותו רב אמר מעות חוזרים ושמואל אמר [ג]מעות מתנה רב אמר מעות חוזרים אדם יודע שאין קידושין תופסין באחותו וגמר ונתן לשום פקדון ולימא לה לשום פקדון סבר לא מקבלה ושמואל סבר מעות מתנה אדם יודע שאין קידושין תופסין באחותו וגמר ונתן לשום מתנה ונימא לה לשום מתנה סבר כסיפא לה מילתא מתיב רבינא [ג]המפריש חלתו קמח אינו חלה וגזל ביד כהן ואמאי גזל ביד כהן נימא אדם יודע שאין מפרישים חלה קמח [ד]ונתן לשם מתנה שאני התם דנפיק חורבה מינה זימנין דאית ליה לכהן פחות מחמש רבעים קמח והאי [ה]אליש ליה בהדי הדדי וקסבר נתקנה עיסתו ואתי למיכלה בטיבלה והאמרת אדם יודע שאין מפרישים חלה קמח יודע ואינו יודע יודע שאין [ו]מפריש חלה קמח ואינו יודע דסבר טעמייהו מאי משום טירחא דכהן וטירחא דכהן אחילתיה ותיהוי תרומה ולא תאכל עד שיוציא עליה חלה ממקום אחר מי לא תנן [ז]מן הנקוב על שאינו נקוב תרומה ולא תאכל עד שיוציא עליה תרומה ומעשר ממקום אחר בתרי מני צאית בחד מנא לא צאית ואיבעית אימא לעולם כהן מיצת ציית וקסבר בעל הבית נתקנה עיסתו ואתי למיכל בטיבלא והאמרת אדם יודע שאין מפרישין חלה קמח יודע ואינו יודע יודע שאין מפרישין חלה קמח ואינו יודע[ח] דסבר טעמא מאי משום טירחא דכהן טירחא דכהן קבלה עליה ותיהוי תרומה ויחזור ויתרום מי לא תנן [ט]משאינו נקוב על הנקוב תרומה ויחזור ויתרום הא אוקימנא בתרי מאני צאית בחד מנא לא צאית ולא צאית[י] והתנן [יא]התורם קישות ונמצא מרה אבטיח ונמצאת סרוח תרומה ויחזור ויתרום שאני התם דמדאורייתא תרומה מעליא היא מדרבי אלעאי [יב]דא"ר אלעאי מנין [יג]לתורם מן הרעה על היפה שתרומתו תרומה שנאמר [יד]ולא תשאו עליו חטא בהרימכם את חלבו אם אינו קדוש נשיאות חטא למה מכאן לתורם מן הרעה על היפה שתרומתו תרומה אמר רבא לא

ושמע מינה מעות בעלמא חוזרין. כל קידושין שאינן קידושין לא אמרי' מעות מתנה אלא פקדון וחוזרין והיינו דקרי לה לכך אוכלה דאשונה מלוה דכיון דאכלתו וליתנהו בשעת גמר קידושין לא מקדשה בהן והוה להו כפקדון שאכלתו ואיתעביד מלוה באכילתה דאי אמרת מעות בעלמא מתנה ואי לא גמיר קידושין לא בעיא להדורינהו השתא דגמיר לאו מקדש במלוה הוא ומתנה נמי לא הוי להא ע"מ קידושין נתנו וגמר דבריו: **אינה חלה.** דכתיב[ט] ראשית עריסותיכם: **וגזל הוא ביד כהן.** אם אינו מחזירה לבעלים: **שאני הכא.** להכי אצרכוה רבנן להדורי דנפק מינה חורבה: **המפרש רבעים קמח.** ממשה לוגין לפורים מייבין בחלה שהן ו' ירושלמיות שהן שבע מדבריות וביצה וחומש ביצה דהיינו עריסותיכם כדי עיסת מדבר[כ] עומר לגולגולת והעומר עשירית האיפה והאיפה שלשה סאין והסאה ששה קבין והקב ארבע לוגין נמצא איפה ע"ב לוגין עשירית של ע' לוגין שבעה לוגין פשו להו שתי לוגין שהן שנים עשר ביצים עשירית שלהן ביצה וחומש ביצה הרי עומר שבעה לוגין וביצה וחומש ביצה הוסיפו בירושלים על המדות שתות והגדילו קבין ולוגין שתות מלבד דהוה חומש מלגאו נתנו שש הראשונות בחומש פשו להו לוג מדברי וביצה וחומש והן לוג ירושלמי כיצד לוג מדברי ששה ביצים תהנו בחומש ביצים גדולים הרי לוג ירושלמי חסר ביצה גדולה עשה מביצה וחומש ביצה מדברית שביד ביצה ירושלמית שחומש ביצה הוא שתות מלבד להוסיף על ביצה מדברית להשלים ביצה ירושלמית הרי שש לוגין ירושלמיות והם חמש ליפורייס שהליפורייס עולפות על ירושלמיות שתות: **דומנין דאיתי לכהן פחות.** מכשיעור ולאי קמח שנתן לו ישראל לשם חלה וקסבור ששה חלה עליו ואינו חייב בחלה להלטרף ולהשלים את השיעור: **ואליש להו בהדי הדדי.** ולא אותם ביחד: **והכוי תרומה ולא תאכל עד שיפרוש עליה חלה ממקום אחר.** למה הזקיקוהו להחזירו ממחמת תורבה זו יאמרו המפרישים חלתו קמח הרי היא חלה דגמר ונתן לשם מתנה ולא תאכל לכהן עד שיפרישם הכהן עליה חלה: **מי לא תנן.** דכוותה לא הצריכוהו להחזירה: **הנקוב על שאינו נקוב.** דהוה ליה מן החיוב על הפטור: **תרומה היא.** שאין הכהן חייב להחזירה: **ולא תאכל.** לכהן דהא טבל גמור הוא שלא חל שם תרומה עליה שהרי בשביל דבר פטור הפרישה וטבל אסור אף לכהן: **עד שיפרישם עליה תרומה ממקום אחר.** והאי ממקום אחר לאו דוקא דה"א אם מפרישם עליה מיניה ובידה[מ] : **בשני מאני ליים.** נקוב ושאינו נקוב שני כלים הם וכי אמרת לכהן חזור והפרש עליה שטבל הוא שלא חל שם תרומה עליה ליית לך: **בחד מנא.** כגון חלת קמח שמיעלה על קמח הנותר שם כי אמרת ליה לכהן אינה חלה חזור והפרש עליה לא ליית לך לפיכך הצריכוהו להחזירה: **כהן מילף ליים.** דכהנים זריזים[נ] וכשרים הם לתן נותנין תרומה אלא לכהן חבר[נא] ולמה הצריכוהו להחזירה משום בעל הבית דאי מעכב לה כהן סבור נתקנה עיסתו: **וניכוי תרומה ויחזור ויתרום.** ולמה הזקיקוהו להחזיר מילתא זו יאמרו המפרישים חלתו קמח הרי זו תרומה[נב] וגמר ונתן לשם מתנה ויחזור ויתרום: **מי לא תנן.** כה"ג ולא אצריכיתיה לאהדורי: **ויחזור ויתרום.** מן הנקוב שלא נפטר בראשונה ולא אמרי' נהדייה כהן שמא יאמר בעל הבית נתקנו פירותיו: **אגבית.** בזיקל"ש: **שאני התם דמדאורייתא תרומה מעליא היא.** הילכך לא מצי למימר ליהדרה להיות טבל דיעבדיה עם פירותיו וגזירה דמורבה נמי ליכא דא"נ לא ליית לך ואכל להו לשארא ליכא איסורא דאורייתא דהא איפטרו: **בהרימכם את חלבו.** לא תשאו חטא הא אם תרימו את הרעה שבו תשאו חטא אם אינו קדוש נשיאות חטא למה:

לא

עין משפט נר מצוה

סמ א ב מיי' פ"ו מהל' זכיה ומתנה [הל"ט] והל"כ טוש"ע אה"ע סי' נ סעי' א ג:

ע ג מיי' פ"ח מהל' כמורים הלכה א סמג עשין קמא טוש"ע יו"ד סי' שמ סעי' א:

עא ד מיי' פ"ה מהל' תרומות הלכ"ז:

ה [מיי' שם]

עב ו מיי' שם הל' כב טו"ע יו"ד סי' שלא סעי' סה:

עג ז מיי' שם הל"ג [שו"ע שם סעי' נג]:

מוסף רש"י

מעות חוזרים. הקידושין מוחזרין לו (ב"מ סו:). מעות של קידושין מוחזרין (גיטין מה:). ולא תאכל. לכהן עד שיתן על אמה זו תרומה ומעשר ממקום אחר, דממזקקין ליה בטבל גמור (יבמות פט:). מאאינו נקוב על הנקוב תרומה. ומותר לכהן דהוי ליה מן הפטור על החיוב אלבך אע"ג דהא דאפרים עלה לא מיפטר כהן תרומה ולא מייל עלה אם תרומה אפ"ה לא אמרינן לא מאכל וכו' דהא לא איכפת לן אי אכל לה כהן בטבל דאין עליה דין טבל ותרומה (יבמות פט:). ולא תשאו עליו חטא. הא אם לא תרימו מן המוכחר אתם חטא (יבמות פט:). שהתרומה תקדש כמו שהיא רע ואין תקנה להחליפה ולא לחזור ולתרום (רשב"ם ב"ב פד:). שלא עשית מזוה מן המוכחר (שם קמג.). נשיאות חטא למה. הא לא עבד ולא מילי ויחזור ויתרום מן היפה (שם ושם).

תוס' ר"י הזקן

מעות בעלמא. שנתנו שלא לשם קדושין, והם אינם יכולים להיות אלא מעות בעלמא ולא קדושין. חוזרים. דהא הכא אם יש בראשונה שוה פרוטה ולא באחרונה אינם קדושין וקא קרי[ם] מלוה אלמא חייב להחזירן דאי הוו מתנה הויא מקודשת. ומסתברא דל"ג דאיתמר, אלא איתמר דמילתא באפי נפשה היא דכי אמרינן הכא מעות בעלמא דומיא דהכא שחשב לקדשה במלוה והוו קדושי טעות, ודכוותה תניא בפ' המדיר [כתובות עג, ב] קדשה בטעות כיצד כגון שקדשה בפחות משוה פרוטה וקדושי טעות הם, ואסיקנא בפרק המדיר[ם] דמעות חוזרין, ואפילו לרבי דאמר בפרק מי שמת [ב"ב קמה, א] (לקידושין בטבועין) [דקדושין לטבועין] ניתנו כלומר דלא הדרי, ואסיק דרב אשי כוותיה. אבל לענין פלוגתא דרב ושמואל הא קי"ל הלכתא כשמואל בדיני והוו מעות מתנה. וכן פסק הר"ם בזכייה פרק ששי [ה"כ].

תורה אור השלם

1. וְלֹא תִשְׂאוּ עָלָיו חֵטְא בְּהָרִימְכֶם אֶת חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ וְאֶת קָדְשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא תְחַלְּלוּ וְלֹא תָמוּתוּ: במדבר יח לב

לעזי רש"י

בזיקל"ש [בודיק"א]. אבטיח.

מוסף תוספות

א. כיון שלא באו לידה בתורת קדושין. מוס' הלא"ש. ב. ובראשונים נקטו איפכא. דאפשר דרב אמי בההיא כשמואל ס"ל דתליא מלתא באדם יודע. מוס' טוך וטו"ל (ועי' מהר"ם).

ג) גיטין מה. ב"מ טו: ערכין ל, ב) חלה פ"ב מ"ה, ג) [בכמ"ש נוסף: וגמר], ד) [בכמ"ש ובדפו"ר: וחלים, וכ"ג הרש"ש. וכ"ה ברש"י ד"ה וחלים], ה) [בכמ"ש: מפרישים חלה וכו' דסבר טעמא מאי], ו) יומא פט: דמאי פ"ה מ"ז, ז) [בכמ"ש נוסף: דלא נתקנה עיסתו], ח) [דמאי פ"ה מ"ו יומא פט. מנחות ע.], ט) יומא פט. תרומות פ"ג מ"ח, י) ב"מ נו. ב"ב סד: קמנ. יומא פט: תמורה ה, כ) [במדבר טו], ל) [עירובין פג ע"ב, ע"ש], מ) [עי' תוס' יומא פט ע"ב ד"ה ממקום], נ) [שבת כ ע"א], ס) [סנהדרין ל ע"ב], ע) [ל"ל דגמר. (רש"ל)], פ) [בדפו"ר נוסף עב. וכל"ל. (רש"ש)], צ) [בדפו"ר: מקדשה, וכל"ל. (רש"ש)], ק) [ל"ל ויכול. (רש"ל)], ר) ל"ל אמר ד"ה מן הנקוב, ש) [בדפו"ר: פירסמתי. וכל"ל], ת) [נלל"ל קרי להו מלוה], א) [שם עו ע"ב],

---

מסורת הש"ס

א) גיטין מה. ב"מ טו: ערכין ל, ב) חלה פ"ב מ"ה, ג) [בכמ"ש נוסף: וגמר], ד) [בכמ"ש ובדפו"ר: וחלים, וכ"ג הרש"ש. וכ"ה ברש"י ד"ה וחלים], ה) [בכמ"ש: מפרישים חלה וכו' דסבר טעמא מאי], ו) יומא פט: דמאי פ"ה מ"ז, ז) [בכמ"ש נוסף: דלא נתקנה עיסתו], ח) [דמאי פ"ה מ"ו יומא פט. מנחות ע.], ט) יומא פט. תרומות פ"ג מ"ח, י) ב"מ נו. ב"ב סד: קמנ. יומא פט: תמורה ה, כ) [במדבר טו], ל) [עירובין פג ע"ב, ע"ש], מ) [עי' תוס' יומא פט ע"ב ד"ה ממקום], נ) [שבת כ ע"א], ס) [סנהדרין ל ע"ב], ע) [ל"ל דגמר. (רש"ל)], פ) [בדפו"ר נוסף עב. וכל"ל. (רש"ש)], צ) [בדפו"ר: מקדשה, וכל"ל. (רש"ש)], ק) [ל"ל ויכול. (רש"ל)], ר) ל"ל אמר ד"ה מן הנקוב, ש) [בדפו"ר: פירסמתי. וכל"ל], ת) [נלל"ל קרי להו מלוה], א) [שם עו ע"ב],

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

לא שנו. היכא דאוכלת ראשונה דאין מצטרפת לפרוטה: אלא דאמר לה בזו וכזו וכזו. דלא גמרי קידושין ולא [ט] נקנה לה עד נתינה אחרונה שהיא גמר דבורו וכבר היו הראשונות מלוה: **אבל בזו.** [י] מקבלת הראשונה לא בא לידה בתורת מלוה דמשגגמר הדיבור [כ] הקנה לה בתורת קידושין וכי אכלה מדידה קא אכלה ואפילו אכלה ראשונה דאשונה מקודשת אם יש בכולן שוה פרוטה: ה"ג **אבל אמר לה בזו אפי' אוכלת ומי מקודשת: בזו ברמון בזו גאגוז.** אלון אגלנ"ט בלע"ז והוא מאכל חזיר יער ובלשון אשכנז איכל"ן וגם בני אדם אוכלין ולוקין אותם באש כמו ערמונים: ה"ג **בזו וכזו אם יש בכולן כו' בזו נטלתו ואכלתו ועוד בזו ועוד בזו וכו'.** והאי דפלגינהו לתרי בני דרישא ומציעתא ותנא בתרוייהו אם יש בכולן משום דבעי איפלוגי במציעתא בין אוכלת למנחת כלמפרש וחזיל: **הניחא כו'.** לרבא פרכינן אלא לעיל קאי דמתרלינן היתה אוכלת דמתני' לרב ושמואל אריש ולרבי אמי אסיפא הניחא לר' אמי דאוקמה להיתה אוכלת דמתניתין אסיפא דהוי כללא ומאי באחת באחרונה הכא נמי היתה אוכלת דבריתא קאי נמי אכללא כדתני הה בזו וכזו אם יש בכולן שוה פרוטה מקודשת ותנא פלוגתא בני נטלתו ואכלתו למימר עד שיהא באחת מהן מגיעו נמי לתרוצי עד שיהא באחרונה אלא לרב ושמואל דאמרי באחת אפילו אחדא מקמייתא נמי אמר ואפרטא דהתקדשי התקדשי קאי ואוכלת איצטריכא ליה באחת דבריתא היכי מיתרצי הא דהך בריתא לא תנא שום פרטא דהא בזו וכזו וכזו כללא חשיב לה וכ"ש היכא דקתני ועוד בזו ועוד בזו ועוד בזו וקתני בני אוכלת עד שיהא באחת מהן ואי אקמייתא דאכלתהו מיד נמי קאמר דאי איכא בחדא שוה פרוטה מקודשת קשיא הא הוה ליה מלוה: ה"ג **הא מני רבי דאמר ל"ש כזית כזית ול"ש כזית וכזית פרטא הוי.** והך סיפא דקתני בזו נטלתו ואכלתו ועוד בזו ועוד בזו הוה פרטא כמו התקדשי התקדשי ותנא אוכלת דבעינן ש"פ וה"ה מנחת ואוכלת איצטריכא ליה לאשמועינן דאע"ג דמקרבא הייתה לא מקדשה בפחות משוה פרוטה ולאו היינו ת"ק דמציעתא דתנא בזו וכזו אם יש [ח] לו בכולן שוה פרוטה מקודשת דלרבי פרטא הוה ובעינן ש"פ באחת מהן אלא תרי תנאי הוו ומי ששנה זו לא שנה זו מילתא דרבי בפ"ב דזבחים (דף ל.): אלא

לא שנו אלא דאמר לה בזו וכזו וכזו אבל אמר לה באלו אפילו אוכלת נמי מקודשת כי קא אכלה מדנפשה קאכלה תניא כותיה דרבא התקדשי לי באלון ברמון ובאגוז או שאמר לה התקדשי לי באלו אם יש בכולן שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת בזו וכזו וכזו אם יש בכולם שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת בזו נטלתו ואכלתו בזו נטלתו ואכלתו ועוד בזו ועוד בזו אינה מקודשת עד שיהא באחת מהן שוה פרוטה האי באלון ברמון באגוז היכי דמי אילימא דאמר לה או באלון או ברמון או באגוז אם יש בכולן שוה פרוטה מקודשת והא או קאמר ואלא באלון וברמון ובאגוז היינו בזו וכזו וכזו אלא לאו דאמר לה באלו הא מדקתני סיפא או שאמר לה התקדשי לי באלו מכלל דרישא לאו באלו עסקינן פירושי קא מפרש התקדשי לי באלון ברמון באגוז כיצד כגון דאמר לה התקדשי לי באלו וקתני סיפא בזו נטלתו ואכלתו אם יש באחת מהם שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ואילו רישא לא קא מפליג בין אוכלת למנחת שמע מינה כל היכא דאמר לה באלו כי קא אכלה [ו] מנפשה קא אכלה שמע מינה הניחא למאן דאמר אסיפא קאי ומאי עד שיהא באחת מהן שוה פרוטה עד שיהא באחרונה שוה פרוטה הכי נמי עד שיהא באחרונה שוה פרוטה אלא לרב ושמואל דאמרי תרוייהו ארישא קאי ואוכלת איצטריכא ליה הכא כללי קחשיב פרטי לא קא חשיב **הא מני רבי היא דאמר [ז] לא שנא כזית כזית ולא שנא כזית וכזית פרטא הוי:** אמר רב [ג] המקדש במלוה אינה מקודשת מלוה להוצאה ניתנה נימא כתנאי המקדש במלוה אינה מקודשת ויש אומרים מקודשת מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר מלוה להוצאה ניתנה ומר סבר מלוה לאו להוצאה ניתנה ותסברא אימא סיפא [ז] ושוים במכר שזה קנה אי אמרת מלוה להוצאה ניתנה במאי קני אמר רב נחמן הונא חברין מוקים לה במילי אוחרי [ח] והכא במאי עסקינן כגון שאמר לה התקדשי לי במנה ונמצא מנה חסר דינר מר סבר [ט] כסיפא לה מילתא למיתבעיה ומר סבר לא כסיפא לה מילתא למיתבעיה ואלא הא [ט] דאמר רבי אלעזר התקדשי לי במנה ונתן לה דינר הרי זו מקודשת וישלים לימא כתנאי אמרה לשמעתיה אמרי מנה חסר דינר כסיפא לה מילתא למיתבעיה מנה חסר תשעים ותשע לא כסיפא לה מילתא למיתבעיה מיתיבי [ג] האומר לאשה התקדשי לי בפקדון שיש לי בידך והלכה ומצאתו שנגנב או שאבד אם נשתייר הימנו שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ובמלוה אף על פי שלא נשתייר הימנו שוה פרוטה מקודשת רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר מלוה הרי

מהני והכא מהני והיינו דקאמר גמרא אם אינו קדוש נשיאות חטא למה כתוב כלומר אי משום דעבר אמילתא דקאמר רחמנא כיון דנקרא כתיב [מ] בהרימכם את חלבו [א] ממנו כל חלב [ב] דגן תירוש ויצהר דמשמע שיש לו לאדם לתרום מן היפה ואם לא הביא מחלבו פשיטא דעבר ח"כ למה כתיב האי קרא [ג] ולא תשאו עליו חטא בהרימכם את חלבו ממנו פשיטא אלא ש"מ דלהכי כתביה לומר לך דהתורם מן הרעה על היפה דאיכא שני חטאות חטא שעבר על מה דקאמר רחמנא דיתרום מן היפה וחטא על תרומתו דהויא תרומה מן הרעה [ד] והיינו דקאמר מכאן לתורם מן הרעה על היפה כו' [ע]: לשון רש"י ה"ג **בזו וכזו אם יש בכולן ש"פ כו'.** והאי דפלגינהו לתרי בני רישא דקתני באלו ומציעתא דקתני בזו וכזו אע"ג דתנא בתרוייהו אם יש בכולן כו' משום דקבעי לפלוגי במציעתא בין אוכלת למנחת כדמפרש וחזיל: לשון רש"י **הניחא** לאו לרבא פרכינן אלא לעיל קאי דמתרלינן דהיתה אוכלת דמתניתין לרב ושמואל קאי אריש ולר' אמי אסיפא: **הא מני רבי היא דאמר ל"ש כזית כזית לא שנא כזית וכזית פרטא הוי.** והך סיפא דקתני בזו ועוד בזו הוה פרטא כמו התקדשי התקדשי ותנא אוכלת דבעינן ש"פ וה"ה מנחת ואוכלת איצטריכא ליה לאשמועינן דאע"ג דמקרבא הייתה לא מקדשה בפחות משוה פרוטה ולאו היינו ת"ק דמציעתא דתנא בזו וכזו אם יש [ח] לו בכולן שוה פרוטה מקודשת דלרבי פרטא הוה ובעינן ש"פ באחת מהן אלא תרי תנאי הוו ומי ששנה זו לא שנה זו מילתא דרבי בפ"ב דזבחים (דף ל.): אלא

[ט] [בכת"י: מדנפשה], [כ] שבועות לח. זבחים ל:, [ל] [לעיל ו: וש"נ], [מ] [ע' תוס' ב"מ נח. בד"ה הלי שנתרם] [ונמהרש"ל שם], [א] [בכת"י: הכא], וכל"ל. (רש"ש)], [ב] [לקמן ס:], [ג] לעיל ת, [ד] מוספתא דקידושין רפ"ג [ע"ש דתניא התם כמו דמסיק בעמוד ב' ומעלה אע"פ שנתמיר בידה ש"פ אינה מקודשת], [ע] [בדפו"ר: נקנו, וכ"ה בכ"ן], [י] [בכ"ן: דקבלת], [כ] [בדפו"ר ודפו"ר: הקנס], [ל] [לעיל כו ע"ב], [מ] [במדבר יח פסוק ל], [נ] [ל"ל יהבר וכל חלב תירוש ודגן דמשמע כו'], [ס] [בדפו"ר: דלא, ואל"ל דולא], [ע] [וע"ע תוס' ב"מ נו. ד"ה נשיאות ותוס' תמורה ה. ד"ה אם אינו], [פ] [יתכן דבאתרוגה ט"ס ול"ל בחתת מהן], [צ] [בל"ל ואם], [ק] [ב"מ מד ע"ב], [ר] [לעיל כו ע"ב],

מוסף רש"י

הא מני רבי היא דאמר. במסכת זבחים בפ' שני (לב). **לא שנא כזית וכזית.** לא שנא שיטול את הזבח על מנת לאכול כזית למחר כזית במוך, **לא שנא כזית למחר וכזית במוך, פרטא הוי.** ג' מחצות הן ותפוס את הראשונה וכזו פיגול ושוב אין מחצה שניה מוציאתו מידי פיגול אלינא דר' יהודה דאמר כתם זה הכלל כל שמחצת המקום פיגול ומחייבין על אכילתו כרת (שבועות לח.). **המקדש במלוה.** דאמר המקדש לי במלוה שהלויתי (לעיל ו:). שמחל לה מלוה שמיכח לו (כתובות עד.). **אינה מקודשת מלוה להוצאה ניתנה.** דמשום דמשעה שלוותה ניתנה להוצאה וכרשותה קיימא והשתא לאו מידי יהיב לה (שם). דקיתה מצדה עפרון גמריון דיהיב מידי בשעת קידושין ומלוה להוצאה ניתנה וכבר הן שלה ומעות אחרים היא חייבת לו (לעיל ב:). **ונתן לה דינר.** מיד מקודש דקיבלה ליה לשום קידושין ועל מנת שיגיע מנאו (לעיל ח.).

מוסף תוספות

א. ואמר רבינו שמשון משאנץ דהכי פירושו אם אינו קדוש נשיאות חטא למה כתוב בלאו הכי נמי ידענן דיש בו נשיאות חטא מדכתיב מכל חלבו [במדבר יח] דמשמע חלבו אין גירעון לא. תוס' תמורה ה. (וע"ש נגמ' דילפינן מקרא שהביא התוס' שם). ב. משום דאהני מעשיו. שעמ"ק בתמורה על תוס' שם (ועי' מהרש"ל וזמי רע"א).

עד א מיי' פ"ה מהל' מאכלות אסורות הל' כח סמג עשין מח טור"ע יו"ד סי' לא סעי' ו:

עה ב מיי' שם הל"ג טור"ע יו"ד סי' קמג והלכה כז סמג שם טור"ע יו"ד סי' כמ סעי' ז:

עו ג מיי' שם הל"ח טור"ע שם סעי' ו:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה הא מני וכו' אם יש בכולן כל"ל ותיבת לו נמחק:

לעזי רש"י

אגלנ"ט [גלנ"ט]. בלוט. איינכל"ן [אייכ"ל]. אצטורבל.

תוס' ר"י הזקן

לא שנו. דהיתה אוכלת ראשונה בעינן שיהא פ' באחרונה שוה פרוטה. **באלו.** נגמרו קדושין בבת אחת תכף שאמר באלו וכי שקלה ואכלה דידה אכלה, ואם יש בכולן שוה פרוטה מקודשת. **במלוה.** אע"פ שהיא בעין. מאי **לאו בהא פליגי.** שהלוה אותה ובעוד שהמעות בעין ולא הוציאם אם אמר לה התקדשי במלוה שיש לי אצלך אינה מקודשת דלא מטי הנאה לידה שהרי בידה להוציאם ואינו יכול לחזור בו. **ומר סבר לאו להוצאה ניתנה.** דכל זמן שלא הוציאה הלוה, יכול מלוה לחזור בו, (ו) אם קדש בו האשה ודאי מטיא לה הנאה שעתה יכולה להוציאו בתורת שלה. ור"ש פירש להוצאה ניתנה שהלוה רשאי להוציאה בהוצאה ואינו חייב להעמידה בעסק שתהא מצויה תמיד. ומסתברא דבכה"ג איירי פלוגתייהו. **במכר.** שקנה קרקע בכסף מלוה שהוא חייב לו או מטלטלין לקבולי מי שפרע. (ק) ואפילו המלוה בעין. אשתכח השתא דקי"ל מלוה להוצאה ניתנה שאם קנה קרקע במלוה לא קנה כלל ובמטלטלין אינו מקבל עליו מי שפרע. והר"ם ז"ל כתב בקנין פ"ז [ה"ד] דקנה קרקע במלוה הוי קנין גמור ומטלטלין לקבולי עלייהו מי שפרע. ודעתו דהא א"ר יוחנן דבר תורה מעות קונות ל"ש מעות בעין ול"ש מעות הלואה, והיינו דאקשי ליה בפ' הזהב [ב"מ מח, א] מייחד כלי להלואתו דלאחר שהלוה אותו משמע. והאי שיטה דהכא דלא כר' יוחנן היא ולית, ואפשר דאליבא דרשב"ל היא דאמר משיכה מפורשת מן התורה ולא מעות, ולדידיה קרקע שנקנה בכסף וחזינן לה משדות בכסף יקנו, (ר) דוקא במעות שהן בעין. **במילי אוחרי.** בדבר אחר. **ונמר סבר לא כסיפא ליה מלתא** וכו'). ומסתברא דהלכה כי"א דאפילו מנה חסר דינר מקודשת דלא כסיפא מילתא למתבעא. וכן נראה דעת הרי"ף והר"ם שלא הביאו זה. אינה מקודשת. אפילו קבלה עליה אחריות דמלוה היא.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות